

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE VEĽKÉ ZLIEVCE
2015-2020**

Identifikačné údaje dokumentu:

Názov:	Program hospodárského rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Zlievce 2015-2020		
Územné vymedzenie:	Kód kraja: Kód okresu: Kód obce: Kód KÚ:	600 610 516390 821012	Názov kraja: Banskobystrický Názov okresu: Veľký Krtíš Názov obce: Veľké Zlievce Názov katastrálneho územia: Veľké Zlievce
Východiskový dokument na úrovni obce:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Veľké Zlievce na 2007 – 2013 (prerokované v 2007)		
Východiskový dokument na úrovni VÚC:	Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015 – 2023		
Dátum platnosti:	Od 15. decembra 2015		Do 31.decembra 2020
Publikovaný verejne:	1.12.2015		15.12.2015

Spracovanie PHSR

Forma spracovania	Základom tvorby a realizácie PHSR je partnerstvo socioekonomickejho partnerov a účasť všetkých občanov na procesoch plánovania, rozhodovania a realizácie programu. PHSR je vypracovaný na základe overených informácií a reálnych možností rozvoja územia vrátane jeho finančných zdrojov. PHSR je záväzkom všetkých účastníkov procesu tvorby a realizácie programu voči občanom daného územia. Spracovanie sa realizuje pomocou externých odborníkov. Spracovateľom dokumentu je spoločnosť Regionálna rozvojová agentura pre rozvoj regiónu Stredného Poľska.
Riadenie procesu spracovania	Dokument bol spracovaný v súlade s platnou legislatívou - Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a na základe platnej Metodiky na spracovanie PHSR. Spracovanie riadil a zastrešoval starosta obce Veľké Zlievce. Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bola uskutočnená verejnou besedou a dotazníkovou metódou.
Obdobie spracovania	08/2015 - 12/2015
Financovanie spracovania	Financovanie celého procesu spracovania PHSR zabezpečila obec z vlastných zdrojov

OBSAH

ÚVOD.....	5
1 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	8
1.1 Základná charakteristika obce.....	8
1.2 Širšie územné vzťahy.....	8
1.3 Užšie územné vzťahy.....	8
1.4 Historicko-kultúrna charakteristika obce.....	9
1.5 Fyzickogeografická charakteristika.....	12
1.6 Obyvateľstvo	13
1.7 Vyhodnotenie väzieb na PHSR VÚC BBSK.....	20
1.8 SWOT analýza.....	22
1.8.1 STEEP analýza.....	23
1.9 Vyhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja.....	24
2. STRATEGICKÁ ČASŤ.....	27
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	30
4. REALIZAČNÁ ČASŤ.....	32
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	32
4.2 Komunikačná stratégia.....	33
4.3 Monitorovanie a hodnotenie.....	33
4.4 Akčný plán na obdobie dvoch rokov.....	34
5.FINANČNÁ ČASŤ	36
5.1 Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	37
6. MOŽNOSTI ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV.....	39
7. ZÁVEREČNÁ ČASŤ.....	47

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zlievce na roky 2015 – 2020 je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v **Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR** a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v **Programe hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015 – 2020**, na území ktorej sa obec Horná Strehová nachádza.

V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2014 - 2020 a v súlade so **Zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja** bolo pre obec nevyhnutné začať s vypracovaním základného programového dokumentu, prostredníctvom ktorého je cieľom je rozvoj obce.

Hlavným cieľom je vychádzať z aktuálnej situácie v území a zostaviť strategickú a implementačnú časť tak, aby sa stala východiskom pre realizáciu budúcich projektov. PHSR je vypracovaný na základe overených informácií a reálnych možností rozvoja územia vrátane jeho finančných zdrojov.

Tabuľka č.1 Harmonogram spracovania Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zlievce na roky 2015-2020

Termín	August 2015	September 2015	Október 2015	November 2015	December 2015
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Posúdenie strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z.					
Schválenie zastupiteľstvom obce - Záver					

Pri tvorbe PHSR boli dodržané nasledovné základné princípy:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch klúčových politikách
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiah a rozvojových projektoch.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zlievce sa skladá z úvodného zhŕnutia celého materiálu, **analytickej časti**, ktorá obsahuje vonkajšiu a vnútornú analýzu obce a SWOT analýzu v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby.

Ďalej obsahuje **strategickú časť**, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna a environmentálna). **Programová časť** dokumentu obsahuje zoznam opatrení a aktivít (akčných plánov) na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce.

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu. **Finančná časť** obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, ako aj indikatívny finančný plán realizácie PHSR. **Záver** obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zlievce na roky 2015 - 2020 bude základným strategickým dokumentom na zabezpečenie koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy a bude neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Veľké Zlievce na roky 2015 - 2020 je zameraný na podporu **regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť**.

Cieľom spracovania PHSR obce bolo poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a na perspektívy obce, stanoviť strategické oblasti a ciele rozvoja obce. Zmyslom procesu tvorby PHSR bolo sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomicke a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Aktualizovaným programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obec zvýši svoje šance získať zdroje financovania na realizáciu rozvojových zámerov obce. Pomocou jednotlivých akčných plánov si obec bude vedieť správne zaradiť svoje projektové zámery do jednotlivých operačných programov a opatrení a bude vedieť preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami a miestnou stratégiou, ktorú bude reprezentovať svojím PHSR.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Okrem základnej charakteristiky obce a opisu prírodných, t.j. fyzickogeografických podmienok, veľký dôraz kladie na humánnogeografickú analýzu. Pomocou dostupných štatistických údajov sme podrobne študovali vývoj a štruktúru obyvateľstva, bývanie a bytový fond, ako aj ekonomickú a hospodársku situáciu obce.

Pri spracovaní analytickej časti bola použitá metodika zberu a vyhodnocovania informácií získaných z portálu Štatistického úradu SR, z dostupných knižných a internetových zdrojov, mapových z informácií od zamestnancov a obyvateľov Horná Strehová.

K textovej časti (k samotnému opisu) sú pripojené aj tabuľky na znázornenie a lepšie pochopenie vývoja, súčasného stavu a smerovania obce.

1.1 Základná charakteristika obce

Obec leží na úpätí Krupinskej planiny, JV 12 km od Veľkého Krtíša. Obec je vzdialenosť 5 km od štátnej hranice s Maďarskou republikou.

1.2 Širšie územné vzťahy

Okres sa nachádza v južnej časti Banskobystrického kraja. Na juhu susedí s Maďarskom, na východe s okresom Lučenec, na severu s okresmi Detva, Zvolen a Krupina a na západe s okresom Levice. Banskobystrický samosprávny kraj rozlohou $9\ 455\ km^2$ je najväčším vyšším územným celkom na Slovensku. Susedí s Košickým, Prešovským, Nitrianskym, Trenčianskym, Žilinským krajom a s Maďarskom. Pozostáva z 13 okresov, v ktorých sa nachádza 516 obcí, z toho 24 obcí má štatút mesta. Počet obyvateľov k 31.12.2014 je 656 813.

1.3 Užšie územné vzťahy

Okres svojou rozlohou $848\ km^2$ patrí medzi stredne veľké s prevažne vidieckym charakterom. Územie je riedko zaľudnené a podpriemerne urbanizované. Okres Veľký Krtíš zahŕňa 71 obcí – z toho 2 mestá. Z celkového počtu obyvateľov iba 31,4% žije v mestách. Hustota osídlenia je 53 obyvateľa / km^2 , oproti hustote 110 obyvateľa / km^2 v rámci Slovenska (menej ako polovičná), čo zodpovedá členitým vrchovinným reliéfom krajiny. Pre túto prihraničnú oblasť je typická migrácia obyvateľstva a región dlhodobo vyzkazuje negatívne demografické ukazovatele. V produktívnom veku je 72,32% populácie okresu, čo je veľmi priaznivá hodnota, nakoľko ponúka investorom dostatok pracovných sôl. Problematická je však ich vzdelenostná štruktúra.

Pre okres je typické poddimenzované hospodárstvo, pričom územie disponuje s danosťami v oblasti energetiky, prírodného a kultúrneho dedičstva a s nevyužitým turistickým potenciálom.

Najexponovanejšou časťou je mesto Veľký Krtíš, ktoré spolu s mestom Modrý Kameň a obcou Malý Krtíš tvoria vlastne súvislé priemyselné centrum okresu.

Poloha okresu Veľký Krtíš je na medzinárodnej úrovni (vzhľadom ku koncentrácií obyvateľstva a služieb v rámci štátu) podpriemerná. Okres leží v strede osi východ - západ, Bratislava – Košice a osi juh – sever, Budapešť – Banská Bystrica – Varšava, pričom Budapešť (2 mil. obyvateľov) je vzdialená len 105 km. Tento potenciál je dosiaľ nevyužitý, pretože okres leží mimo hlavných dopravných tepien, či už cestnej alebo železničnej siete. V zníženíu lokálnej izolovanosti územia od roku 2011 prispieva nový most vybudovaný cez hraničnú rieku Ipeľ, pričom v dohľadnej dobe sa počíta s vybudovaním ďalších dvoch mostov. Dopravnú dostupnosť regiónu by mala zlepšiť rýchlosť komunikácia R7 (jej výstavba však stále sa posúva) a obnovenie železničnej dopravy. Dopravná infraštruktúra okresu je nevhodujúca, väčšina cestných komunikácií potrebuje rozsiahlu rekonštrukciu. Vo väčšine obcí nie je vybudovaná verejná kanalizácia.

V lokalite obce Malý Krtíš je vybudovaný priemyselný park, v ktorom v súčasnosti pôsobia dve talianske firmy so zameraním na výrobu svetoznámych strojov pre fitness a na výrobu elektromotorov.

Oblast' obnoviteľných zdrojov energie je veľkým rozvojovým potenciálom okresu. Územie disponuje s veľmi dobrými iradiačnými podmienkami pre zriadenie fotovoltaických elektrární. Okres má tiež malú kapacitu v oblasti vedy, výskumu a inovácií. Pomer ekonomickej aktívneho obyvateľstva je veľký, počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním je však ešte stále nízky.

Negatívom územia je jeho sociálno-ekonomická štruktúra charakterizovaná regresívnym demografickým vývojom a nedostatkom pracovných príležitostí.

1.4 Historická poloha obce

Stredné Poiplie, ktorého súčasť tvorí i územie Veľkých Zlievca, poskytovalo už vo vzdialenejšej minulosti vhodné podmienky pre usadenie sa obyvateľstva. Svedčia o tom i archeologické vykopávky zo susedných Malých Zlievca, s ktorými zdieľali v minulosti spoločný osud. Toto územie sa nachádzalo v blízkosti dôležitej starej cesty, ktorá viedla Poiplím do Potisia a Podunajskej nížiny. Táto obchodná cesta Poiplím, ktorá prechádzala cez susedné Bušince, sa používala nepretržite najneskôr od dôb Rímskej ríše a prispievala k rozvoju priľahlého územia. **Koncom 6. storočia** prichádzajú do Poiplia Slovania. Bol to roľnícky ľud, ktorý tu našiel dostatok úrodnej pôdy na obrábanie, pastviny pre dobytok a potrebné vodné zdroje. Slovania osídliili povodie Ipl'a a jeho prítokov natrvalo. Po usadení sa asimilovali zbytky pôvodného germánsko – keltského obyvateľstva. V druhej tretine 7. storočia, obsadil toto územie kočovný národ Avarov, pôvodom zo strednej Ázie a podrobil si Slovanov. Územie Veľkých Zlievca ležalo na severnej hranici ich rozľahlej ríše. Tento kočovný ľud neprežil a po zániku jeho ríše, patrilo v 1. polovici 9. storočia územie dnešných Veľkých Zlievca, k východným časťiam Pribinovho Nitrianskeho kniežatstva. V 2. polovici 9. storočia bolo pevnou súčasťou centrálnych oblastí kniežat Veľkej Moravy. Najneskôr v tomto období možno predpokladať územie Veľkých Zlievca trvalé slovanské sídlo.

K obsadeniu Poiplia a jeho priľahlého územia starými Maďarmi, došlo relatívne neskôr, ako k obsadeniu centrálnych častí Veľkej Moravy. Písomne doložené mená kráľovských komesov – županov Novohradu, v roku 1108 Slauic a 1156 Dirs, sú slovanského – slovienského pôvodu. Usadením sa starých Maďarov začalo v strednom Poiplí spolunažívanie dvoch etník, ktoré trvá na tomto území dodnes.

Po vzniku Uhorského štátu v roku 1000, patrilo územie Veľkých Zlievca do správy kráľovského hradu Novohrad.

Územie Veľkých Zlievca a Malých Zlievca tvorilo v prvých storočiach uhorského štátu jeden celok. Toto územie nieslo jeden názov, na ktorom sa postupom času vytvorili dve trvale obývané časti. V 1. polovici 13. storočia toto územie patrilo rodu Kačic – Kačík, ktorému sa pripisuje chorvátsky pôvod. Prítomnosť tohto vplyvného rodu v strednom Poiplí pri hrade Sečany, je kladená už do 11. storočia.

Počas nájazdu Tatárov v Uhorsku v období rokov 1241 – 1242, postihlo Zlievce ničivé plienenie. Táto udalosť je zachytená v listine kráľovskej kancelárie panovníka Bela IV. datovanej 14. októbra 1244 a 13. októbra 1245. Je to zatiaľ najstarší dochovaný písomný doklad o Zlievciach. Text kráľovskej darovacej listiny hovorí, že Tatári všetkých obyvateľov vyhubili a Zlievce ostali prázdne a spustošené. Niet žiadnej inej zmienky o tom, či ich krutosti niekoľ unikol a prežil.

Územie Zlievca po tatárskom vpáde spravoval istý Šimon z rodu Kačic do roku 1244. Ako vyplýva z dobových dokladov, odňal mu v tomto období kráľ Bela IV. majetky vo viacerých dedinách. V darovacej listine panovníka Bela IV. sa toto územie nazýva „terra Zeleu“ – Zem Zeleu. V roku 1244 panovník Bela IV. daroval „Zeleu“ správcovi Ostrihomského arcibiskupstva Mikulášovi. Rozprestieralo sa v miestach dnešných Veľkých a Malých Zlievca. Neskôr toto územie odovzdal panovník Bela VI. ostrihomskému arcibiskupovi Štefanovi. Tento stav bol potvrdený listinou, vydanou v Budíne v roku 1248. Územie Zlievca bolo osídlené po tatárskom vpáde novým obyvateľstvom. O mieste jeho pôvodu, odkiaľ prišlo toto obyvateľstvo sa zatiaľ nič nevie. Najdôležitejšiu úlohu zohralo Ostrihomské arcibiskupstvo.

Ďalšia písomná zmienka pochádza z roku **1265**. Týka sa majetkových sporov, ale zároveň obsahuje i viacero dôležitých faktov a údajov, zachytávajúcich udalosti, ktoré sa odohrali v tomto období. Z listiny, okrem iného vyplýva, že na území pôvodnej, spoločnej obce Zlievce, mali majetky pred rokom 1265 i predkovia šľachticov Zlievského. Zlievce sa v roku 1265 uvádzali pod názvom „Zulu“ a „Zelu“. Vymedzením územia kostola – farnosti sv. Mikuláša sa vytvoril podklad pre postupný vznik dvoch Zlievca.

Ďalšia písomná zmienka pochádza z obdobia **vlády panovníka Ondreja III.** V roku 1299 pripadol zemepánsky majetok Zlievca, na základe súdcovského rozhodnutia, rodu Balašovcov. Dedina má názov „Zelew“. **Procesom spojeným s kupovaním a výmenou pozemkov** sa ohraničilo územie, ktoré vlastnilo Ostrihomské arcibiskupstvo a ostatní vlastníci Zlievca. Tento stav bol zaznamenaný v listine vydanej Vacovskou kapitulou v roku 1300. V popise územia „Zeleu“ sa uvádzajú najstaršie dochované miestopisné názvy v písomnej podobe. Potok cez Veľké Zlievce sa nazýval druhý Zlievsky potok. Z popisu územia vyplýva, že sa jedná o vymedzenie územia zhodného s terajšími Veľkými Zlievcami, ktoré patrilo svetským pánom a Malými Zlievcami, ktoré patrili Ostrihomskému arcibiskupstvu. Proces rozčleňovania pôvodného územia sa tým v podstate zavŕšil. Za vlády panovníka Ladislava V., bola v roku 1304 písomná podoba názvu Veľkých Zlievca „Felzele“ (Horné Zlievce).

Cirkevné inštitúcie vedome podporovali pestovanie viniča na svojich majetkoch. Rozvoj vinohradníctva a vinárstva vo Veľkých Zlievciach bol spojený s touto aktivitou. Dodnes sa zachoval chotárny názov Viničný vrch.

Veľké Zlievce možno zaradiť medzi najstaršie vinohradnícke lokality v Novohrade. Vhodné podmienky pre pestovanie ovocia prispeli k tomu, že sa ovocinárstvo stalo ďalšou dôležitou činnosťou obyvateľstva obce.

Koncom 13. a začiatkom 14. storočia došlo k zmene kráľovského komitátu na stavovskú Novohradskú šľachtickú župu. Veľké Zlievce patrili do správneho obvodu so sídlom v Sečanoch. Stratili výsady slobodného kráľovského mesta a klesli na úroveň poddanského mestečka. Aj v 15. storočí mala výrazne vidiecky charakter.

Počas veľkého nájazdu Turkov v roku 1547 boli napadnuté aj Veľké Zlievce. Ešte aj v roku 1552 bola obec poplatná Turkom. Územie Veľkých Zlievca sa stalo súčasťou mohutnej muslimskej Osmanskej ríše. Obyvatelia sa stali poddanými sultána Solimana. V roku 1553 bola obec začlenená do novovytvoreného Sečianskeho sandžaku. Turecký názov bol Nad' Selo. V obci sa nachádzal jednokolesový obilný mlyn. Nachádzal sa v časti chotára nazývanej dnes Mlynská dolina. Veľké Zlievce boli väčšou obcou, ktorá mala vlastného farára, obecného pisára a obecného kováča, čo zvýrazňovalo jej postavenie. **V roku 1572** sa obec uvádza v súpise majetku Ostrihomského arcibiskupstva. Má 13 obývaných a 11 opustených usadlostí. V súpise sa uvádza funkčný obilný mlyn. **V rokoch 1575** dobili Turci hrady Modrý Kameň a Divín. Veľké Zlievce sa v priebehu tohto obdobia stali súčasťou Budínskeho sandžaku a patrili do okresu Vác. Obyvateľstvo obce si v dôsledku väzby na Ostrihomské arcibiskupstvo zachovalo nadálej svoje katolícke vierovyznanie.

V roku 1593 sa začala 15. ročná vojna. Pri Veľkých Zlievciach bol zriadený tábor, kde sa malo sústrediť pešie a jazdecké vojsko 23. júna 1597. 15. ročnú vojnu ukončil mier v roku 1606. Počet obyvateľov a domov počas vojny klesol na tretinu.

Počas Tureckej okupácie ostala fara v obci neobsadená. Väčšina župnej šľachty bola na začiatku 17. storočia protestantská. Veľké Zlievce ostali bez kostola potom, čo spoločný kostol sv. Mikuláša priadal evanjelikom v Malých Zlievciach.

V roku 1663 sa začala nová vojna. Naprekar tomu, že sa dostali Veľké Zlievce znova do sféry vplyvu Osmanskej ríše, bol v roku 1667 postavený v obci kamenný kostol. Zasvätený bol sv. Mikulášovi. V roku 1674 tu bola vykonaná cirkevná vizitácia vrchným novohradským kanonikom Jurajom Slegnerom. Uvádza sa v nej existencia samostatnej zvonice s dvomi zvonmi. Koniec tureckého panstva nastal v decembri roku 1683. V roku 1696 bol vykonaný súpis viníc. Veľké Zlievce boli najväčším producentom vína tohto regiónu. Patrili medzi obce s najvyšším počtom obyvateľstva v slovenskej časti Novohradu. **Príčinou poklesu počtu obyvateľstva** bolo odstávanie sa časti obyvateľstva v období rokov 1696 – 1715. V roku 1722 sa začala viesť cirkevná matrika so zápismi do knihy narodených a zomretých. V roku 1750 bol kostol sv. Mikuláša biskupa prestavaný v neskororenesančnom slohu.

V druhej polovici 18. storočia sa začína proces usádzania sa časti Rómskeho – cigánskeho obyvateľstva. V roku 1775 boli vo Veľkých Zlievciach usadené 3 rodiny. Po slovenskom a maďarskom obyvateľstve, patria k tretiemu etniku, ktoré sa natrvalo usadilo na území obce. V roku 1785 zrušil cisár Jozef II. v Uhorsku nevoľníctvo. V roku 1786 bol názov obce Welke Zelenče. Koncom 18. storočia bola postavená v obci prícestná klasicistická kaplnka sv. Alžbety.

Rozvoj Veľkých Zlievca pokračuje i v 1. polovici 19. storočia. V roku 1828 tam žilo v 104 domoch 793 ľudí. Základom hospodárstva obce bolo poľnohospodárstvo a vinohradníctvo. V prvej polovici 19. storočia spôsobil požiar v obci veľké škody. Obyvateľstvo si odvtedy každoročne spomína túto udalosť 26. júna.

Revolúcia v roku 1848 otvorila cestu kapitalistickému hospodárstvu. Zrušila poddanstvo. Výraznejší pokrok hospodárstva nastal až po Rakúsko – Uhorskom vyrovnaní v roku 1867. **Podľa sčítania obyvateľov z roku 1880**, žilo v obci 772 obyvateľov, ktorí žili v 175 domoch.

Maďarskej národnosti bolo 729 obyvateľov, slovenskej 13. Príčinou poklesu mohla byť epidémia cholery. V roku 1885 bola postavená úplne nová škola.

Oživenie hospodárstva Uhorska spojené s dopytom po hnedom uhlí na začiatku 20. storočia, podnietilo banské podnikanie. V katastri Veľkých Zlievca vykonával ťažbu hnedého uhlia podnikateľ Gotthardt v rokoch 1902 – 1903. Neskor bol v obci aj liehovar s väčšou spracovateľskou kapacitou. Patril Gillerovi. Poľnohospodársky charakter sa ani po roku 1912 do konca trvania Uhorska nezmenil. Po vypuknutí I. svetovej vojny odišlo na front viacero mužov z obce. Prvá svetová vojna a jej výsledky znamenali koniec Rakúsko – Uhorska. V roku 1918 vzniká I. ČSR. V máji 1919 bola obec obsadená vojskami maďarskej Červenej armády. V júni maďarskí bolševici ustúpili pred jednotkami československých legií. Po stabilizácii hraníc sa Veľké Zlievce definitívne stali obcou na pohraničí. V období rokov 1919 – 1923 boli súčasťou Novohradskej župy v rámci okresu Modrý Kameň. Od roku 1923 súčasťou Pohronskej župy v rámci okresu Modrý Kameň. Narastol význam tržných miest Modrý Kameň a Lučenec. Pre obyvateľov obce Veľké Zlievce to znamenalo zhoršenie hospodárskej situácie.

V roku 1937 bol prestavaný liehovar na výrobu liehu a ovocných destilátov. V dôsledku Viedenskej arbitráže v roku 1938 boli Veľké Zlievce príčlenené k Maďarsku. Časť obyvateľstva privítala toto pripojenie. Počas bojov v čase prechodu frontu boli v obci poškodené niektoré domy. Vojsko Červenej armády vstúpilo do obce na Vianoce 1944. Veľké Zlievce boli opäťovne začlenené k Československu. V roku 1948 žilo v obci 1009 obyvateľov. V roku 1949 bolo založené roľnícke družstvo. V roku 1950 sa otvorili škôlky, v 1951 roku bola obec elektrifikovaná. Začal sa hrať organizovaný futbal, a do obce prichádza putovné kino. V roku 1961 žilo v obci len 960 obyvateľov. Nedostatok pracovných príležitostí spôsobil, že mladí ľudia ostávajú pracovať a žiť mimo Veľkých Zlievca. V obci prežívala ešte tradícia cigánskej muziky.

1.5 Fyzicko-geografická charakteristika

Obec leží na úpätí Krupinskej planiny, JV 12 km od Veľkého Krtíša. Obec je vzdialená 5 km od štátnej hranice s Maďarskou republikou. Obec Veľké Zlievce sa nachádza v blízkosti dopravného ťahu prvej triedy I/75, ktorá začína v Galante a končí v Lučenci.

1.5 Geograficko-ekonomickej podmienky

Geografická poloha obce vysvetluje dominanciu poľnohospodárskej výroby. Súčasné produkčné dispozície poľnohospodárstva však nie sú dostatočne využité. Odlesnený povrch chotára tvoria ploché, dolinami rozrezané chraby z andezitických tufitov. Má hnedé lesné a lužné pôdy. Na základe výskumnej úlohy „Regionálna diferenciácia, regionálny rozvoj v Slovenskej republike v kontexte integračných procesov“, ktorú riešil Sociologický ústav Slovenskej republiky sa vymedzuje 6 typov regiónov. Región Veľký Krtíš je zadelený do Typu 6 – výrazne problémová situácia (do tohto typu patria aj okresy Krupina, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca a Žarnovica). Tento typ predstavuje zoskupenie okresov vytvárajúce ucelené územia problémovosti. Vo všetkých sledovaných oblastiach dosahujú buď všetky, alebo veľká väčšina okresov typu nepriaznivé charakteristiky.

Zniženie vlastnej poľnohospodárskej výroby v obci zaznamenalo následne rýchly pokles dopytu po službách pre poľnohospodárstvo, po materiálno-technickom vybavení, i po spracovateľských kapacitách pre poľnohospodárske suroviny.

Členstvo obce

1. Mikroregión obcí Strehovskej doliny

Účel vstupu: koordinácia činností smerujúcich k trvalo udržateľnému rozvoju územia, rozvoj cestovného ruchu, tvorba a ochrana životného prostredia, rozvoj podnikania, rozvoj kultúry a športu, podpora a rozvoj školstva, vytváranie podmienok pre funkčnú a pružnú samosprávu.

2. RVC Rimavská Sobota

Účel vstupu: vzdelávanie samosprávy

3. ZMOVR, účel vstupu – obhajovať spoločné záujmy a práva členských miest a obcí pri rešpektovaní ich autonómneho postavenia

4. ZMOS, účel vstupu:

- a.) obhajovať spoločné záujmy a práva členských miest a obcí pri rešpektovaní ich autonómneho postavenia, v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, Ústavou SR a zákonmi Slovenskej republiky a na základe princípov trvalo udržateľného rozvoja a sociálnej kohézie,
- b) predkladať vecne príslušným ústredným orgánom návrhy na riešenie problémov miestnej územnej samosprávy

Majetok obce

Obec Veľké Zlievce vlastní: horná studňa při knižnici, studňa pred KO, kanalizácia a ČOV, ZŠ Mlynská Dolina, sklad paliva Mlynská Dolina, kultúrny dom, futbalové ihrisko, rodinný dom Schulz Michal, nová požiarnica zbrojnica, dom smútku, miestne komunikácie, obradová sieň Mlynská Dolina, studňa pri KD, studňa pred Krkoškovým domom, studňa v záhrade u Urbanovcov, ZŠ Veľké Zlievce, PD Chodník II, chodník V. Zlievce, Panelová cesta – Ružiná, Futbalové ihrisko – dolné, Zvonica, Obecná studňa- nadstavba, oddychová zóna pred OÚ, rodinný dom č.63, oddychová a športová zóna pri ZŠ, športové a viacúčelové ihrisko, miestna komunikácia Čompr, rodinný dom č.73, rodinné domy – 2x a ostatné.

1.6. Obyvateľstvo

V súčasnosti obec má spolu 498 obyvateľov, z toho 252 žien a 246 mužov. Nasledujúca demografická analýza je spracovaná podľa oficiálnych štatistických údajov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tabuľka č. 2. Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

Územie	Ekonomická aktivita								
	Z toho ekonomicky aktívni	nezistená	Iná	Deti do 16 rokov /nar. po 20.05.1995/	Prijemcovia kapitálových príjmov	Dôchodcovia	Osoby v domácnosti	Študenti vysokých škôl	Študenti stredných škôl
Trvale bývajúce obyvateľstvo									
Vielké Zlievce	493	94	1	6	6	121	6	11	3
								131	0
								101	3
								10	222

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

Tabuľka č. 3. Obyvateľstvo podľa vzdelania

Územie	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie			
		základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	úplné stredné učňovské (s maturitou)
Veľké Zlievce	493	147	93	44	10
					46

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

Územie	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie				
	Úplné stredné všeobecné	Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárské	Vysokoškolské mag., inž., dokt.	Vysokoškolské doktorandské
Veľké Zlievce	13	4	8	9	0
					99
					20

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

Tabuľka č. 4. Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Územie	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť																
		nejistená	ostatné	bulharská	moravská	židovská	ruská	srbská	chorvátska	poľská	nemecká	česká	ukrajinská	rusínska	rómska	maďarská	slovenská	
Veľké Zlievce	493	419	52	1	0	1	1	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

Tabuľka č. 5. Bývajúce obyvateľstvo podľa pohľavia a náboženského vyznania

Územie	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Náboženské vyznanie									
		Bratská jednota baptistov	Apoštolská cirkev	Kresťanské zbory	Evanjelická cirkev metodistická	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia					
Veľké Zlievce	493	412	0	0	13	1	0	0	0	0	0

Územie	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Náboženské vyznanie	Nezistené		
			Bez vyznania	iné	
		Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	0	0	42
		Bahájské spoločenstvo	0	0	25
		Novoapoštolská cirkev	0	0	0
		Cirkev československá husitská	0	0	0
		Starokatolícka cirkev	0	0	0
		Ústredný zväz židovských náboženských obcí	0	0	0
		Cirkev bratská	0	0	0
		Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	0	0
Veľké Zlievce	493				

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

Tabuľka č. 6. Obývanosť trvale obývaných bytov

		Obývané byty v rodinných domoch									
Územie	Spolu	Podľa celkovej bytovej podlahy v m ²			Podľa zásobovania vodou (vodovod)			Podľa vybavenia domácnosti			Podľa pripojenia internet
		Z toho			Z toho			Osobné auto			Na pevnú telefónnu linku
		< 40	40 - 80	81-120	120+	V byte z vlastního zdroja	Mimo bytu	Osobný PC/notebook	Mobilný telefón	Bez vodovodu	internet
Veľké Zlievce	131	5	41	57	27	78	22	4	18	94	36
										62	30
										26	

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

Tabuľka č. 7. Bývajúce obyvateľstvo podľa materinského jazyka

Územie	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Materinský jazyk										nezistený
		slovenský	maďarský	rumunský	rusínsky	ukrajinský	český	nemecký	poľský	chorvátsky	jidiš	
Vielké Zlievce	493	383	87	1	0	0	1	0	0	0	0	21

Zdroj: Štatistický úrad, Banská Bystrica, 2011

1.7. Vyhodnotenie väzieb na PHSR VÚC BBSK

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Veľké Zlievce na roky 2015 - 2020 je tvorený súborom opatrení, ktoré bližšie charakterizujú stanovené zámery, potrebné na riešenie kritických oblastí. Jednotlivé kritické oblasti sú zároveň zaradené do príslušných prioritných oblastí rozvoja. Obsahovo sa PHSR Obce Veľké Zlievce sústredí na tri prioritné oblasti rozvoja:

- 1. Prioritná oblasť – Hospodárlosť a účelnosť – inteligentný rast**
- 2. Prioritná oblasť – Sociálna súdržnosť, inkluzívny rast - konvergencia**
- 3. Prioritná oblasť – Udržateľnosť kvality životného prostredia**

Naformulované ciele, zámery a opatrenia sú v plnom súlade s cieľmi a zámermi regionálneho rozvoja strategických dokumentov na vyšších hierarchických úrovniach. Najbližším takýmto dokumentom je **Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015 – 2023**. Obec Veľké Zlievce je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidieky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobo nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidieky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %).

Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade Banskobystrického samosprávneho kraja bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomickej štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu.

Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze súčasťou podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že Banskobystrický samosprávny kraj má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu.

Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude nadalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus.

Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje Banskobystrického samosprávneho kraja sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vód využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónnimi vyspelými krajínami EÚ a regiónnimi SR možno konštatovať, že Banskobystrický samosprávny kraj využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokozdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie Banskobystrického samosprávneho kraja nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda Banskobystrického samosprávneho kraja je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrnohistorickým bohatstvom, atraktívou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektورoch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

1.8. SWOT analýza

SWOT analýza Obce Veľké Zlievce bola použitá ako metóda, ktorá vychádza z:

- analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozíc (rizík).

1. **Silné stránky** obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.
2. **Slabé stránky** obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.
3. **Príležitosti** sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.
4. **Ohrozenia** predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tabuľka č. 8. SWOT analýza obce Veľké Zlievce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • vysoká rozmanitosť a atraktivita kultúrneho dedičstva a súčasnej kultury • bohatý kultúrny život • späťosť obyvateľov obce s prírodou a zdravý životný štýl • existencia významných mestských sídel v blízkosti prepojených s obcou dopravnou a technickou infraštruktúrou • potenciál pre rozvoj priemyslu v okolí • výhodná poloha v rámci Slovenska, blízkosť nadradených vnútroštátnych a medzinárodných koridorov, ľahká dopravná prístupnosť • dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou s primeranou prenosovou kapacitou a s mierne zvyšujúcou energetickou bilanciou • blízke prepojenie obyvateľstva na vedenie obce • vysoká angažovanosť obyvateľov obce na veciach spoločných a verejných • ponuka voľných plôch • dostatok voľnej pracovnej sily • pozemky v obci sú zväčša vysporiadane • zásobenosť obyvateľov pitnou vodou z verejného vodovodu 	<ul style="list-style-type: none"> • veľkosť obce • počet pracovných príležitostí v obci nepokrýva kapacity ekonomickej aktívnejho obyvateľstva obce • nevyhovujúci stav niektorých úsekov miestnych komunikácií • uplatňovanie zákona o odpadoch (dôraz na nútenú separáciu a recykláciu) • nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave životného prostredia • nízka miera vymožiteľnosti práva v oblasti životného prostredia • nedostatočná osveta o problematike rovnosti príležitostí a ochrane pred diskrimináciou • absentujúca zdravotnícka infraštruktúra v obci • nedokončená kanalizácia a ČOV v obci • nekomplexná školská infraštruktúra v obci • zhoršujúci sa stav kultúrnej infraštruktúry v obci • nedostatok služieb pre rekreáciu v obci
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomickejho potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti • využitie ekonomickejho potenciálu • odstraňovanie administratívnych bariér podnikania a zlepšovanie podnikateľského prostredia • zvyšovanie kompetencií samosprávy • možnosti partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok financií • presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov • zvyšovanie administratívnej záťaže vo verejnej správe • legislatívne reštrikčné opatrenia od nadriadených orgánov • odliv kvalifikovanej pracovnej sily • možnosť narušenia environmentálnej rovnováhy vplyvom nevybudovanej kanalizácie

<p>zainteresovaných do oblasti sociálnych služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj informačných technológií • možnosti čerpania prostriedkov z fondov EU • možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie • rozvoj odvetví využívajúcich obnoviteľné domáce zdroje • dobré napojenie obce na dôležité dopravné koridory • atraktívne prostredie s potenciálom pritiahnutia vyšších príjmových skupín obyvateľov do obce • posilňovanie trendu pristáhovania nových obyvateľov • zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce • pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • pokles a strata občianskych iniciatív v oblasti kultury • nízky dôraz na vlastnícke vzťahy - to, čo nikomu nepatrí, alebo to patrí všetkým, je devastované a nesprávne využívané • nízka podpora rozvoja cestovného ruchu • nekomunikovanie prevencie v oblasti kriminality • stagnácia vzdelanostnej úrovne obyvateľstva • devastácia životného prostredia • finančný dopad na rozpočet obce v dôsledku prísnejších predpisov na ochranu životného prostredia
---	--

Ako je z uvedenej analýzy zrejmé, Obec Veľké Zlievce má **dostatok silných stránok a veľa príležitostí** na svoj trvalo udržateľný rozvoj čo sa týka hospodárskej, sociálnej aj environmentálnej oblasti. Hlavným cieľom každej samosprávy by malo byť racionálne a efektívne hospodárenie a využívanie vlastných zdrojov. Samozrejme okrem vlastných zdrojov z rozpočtu obce je možnosť využitia rôznych účelových dotácií (napríklad z Úradu vlády SR, z Ministerstva hospodárstva SR, ale aj napríklad z Environmentálneho fondu a pod.), eurofondov (najmä z Programu rozvoja vidieka SR ale aj z programov cezhraničnej spolupráce) či čerpania špecializovaných bankových úverov pre obce a zo spolupráce obce s podnikatelskými aktérmi. Identifikáciou svojich silných stránok a príležitostí si dokáže Obec Veľké Zlievce zadefinovať svoje ciele, smerovanie a víziu obce a následne stanoviť konkrétné opatrenia, projektové zámery na dosiahnutie týchto cieľov.

1.8.1 STEEP analýza (analýza externého prostredia)

STEEP analýza pomôže získať obraz o sociálnom, technologickom, ekonomickom, ekologickom, politickom a hodnotovom prostredí, ktoré vplývajú na rozvoj obce.

Tabuľka č. 9 – STEEP analýza

Hodnoty	Zmena postojov obyvateľstva a ich zapájanie do rozvojových aktivít	Organizačná kultúra	Timová spolupráca	Osobné hodnoty
Politicke	Pripravenosť Vlády SR na čerpanie finančných prostriedkov alokovaných v štrukturálnych fondoch EÚ	Podpora Vlády SR v oblasti podnikateľského prostredia, inovácií, výskumu a vývoja, cestovného ruchu	Proces verejného obstarávania a s ním spojená legislatíva	VÚC Banská Bystrica podporujúca miestny rozvoj
Ekologicke	Využívanie štrukturálnych fondov EÚ pre spolufinancovanie projektov)	Možnosti obnovy a tvorby životného prostredia	Politika žP ŽP	Podpora tvorby a ochrany žP
Ekonomicke	Využívanie štrukturálnych fondov EÚ pre spolufinancovanie projektov)	Spolupráca obce so súkromným sektorm, s cirkvou	Nové trhy a investičné príležitosti pre zamestnávateľov a podnikateľov	Daňové zaťaženie
Technologické	Využívanie IKT pre komunikáciu s obyvateľstvom	Zlepšovanie kvality poskytovaných služieb verejnosti	Rast úrovne výskumu a vývoja, inovácie	Zavádzanie inovatívnych technológií u kľúčových zamestnávateľov v regióne
Sociálne	Demografické zmeny obyvateľstva	Absencia adekvátneho prepojenia výdelávacieho systému s potrebami trhu práce	Nárast chudoby, kriminality	

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja Obce Veľké Zlievce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého trvalo udržateľného rozvoja územia. Víziou obce Veľké Zlievce je, aby sa obec v priebehu najbližších 5 rokov stala obcou, naplno využívajúcou svoje prírodné bohatstvo, kultúrne a historické tradície a stala sa tak cieľom pre mnoho turistov, návštevníkov a v neposlednom rade investorov. Zároveň chceme, aby obec bola pre samotných obyvateľov vhodným miestom na kvalitné a trvalé bývanie so všetkými základnými službami, kde bude vytvorený priestor pre rozvoj malého a stredného podnikania s využitím miestnych zdrojov a kapacít, ktoré bude poskytovať služby nielen pre obyvateľov obce, ale tiež pre širší región."

Globálny cieľ Obce Veľké Zlievce :

Zvýšiť konkurencieschopnosť obce v regióne Veľký Krtiš, ako aj v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja prostredníctvom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja hospodárstva, zlepšenia životných podmienok svojich obyvateľov a zvýšenia ochrany zložiek životného prostredia a krajiny.

Strategické ciele Obce Veľké Zlievce :

1. Prioritná oblasť - Hospodárska:

1.1 Rozvoj malého a stredného podnikania (MSP):

Vytvoriť ideálne prostredie pre rozvoj malého a stredného podnikania v obci s dôrazom na využívanie prírodného bohatstva, kultúrnych a historických tradícií obce.

1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry:

Modernizácia zastaranej technickej infraštruktúry obce (verejné osvetlenie, komunikácie, rozhlas a pod.) a výstavba novej (širokopásmový internet, kamerový systém apod).

1.3 Rozvoj občianskej vybavenosti (verejné budovy a priestranstvá)

Modernizácia a rekonštrukcia obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom). Vybudovanie oddychových a rekreačných zón na verejných priestranstvách obce (multifunkčné ihriská, parky).

1.4 Rozvoj cestovného ruchu a kultúry: Vybudovanie a napojenie obce na existujúce turistické a náučné chodníky, cyklotrasy.

Vytvoriť priestor pre vybudovanie ubytovacích a rekreačných zariadení.

2. Prioritná oblasť – Sociálna:

2.1 Rozvoj ľudských zdrojov:

Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov obce.

Podporovať staré historické remeslá (rezbárstvo, čipkárstvo) a manuálne zručnosti uchádzačov o zamestnanie.

Znižovanie nezamestnanosti obyvateľov obce.

2.2 Rozvoj zdravotníctva a sociálnej infraštruktúry:

Zvyšovanie kvality a dostupnosti poskytovaných sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti, ako aj modernej sociálnej infraštruktúry a vytváranie tým podmienok pre zvyšovanie kvality života občanov.

Rozvoj spolupráce: Budovanie efektívnych systémov pre regionálnu a miestnu samosprávu.

Rozvoj spolupráce na regionálnej, nadregionálnej, resp. medzinárodnej úrovni prostredníctvom podpory formovania partnerstiev.

3. Prioritná oblasť – Environmentálna:

3.1. Rozvoj ochrany prírody a krajiny:

Zvýšiť povedomie obyvateľov o prírodnom bohatstve okolitej krajiny, hlavne o jeho ochrane a využívaní pri rozvoji obce.

Rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie:

Využívanie obnoviteľných zdrojov energie na vykurovanie a výrobu elektrickej energie nielen pre obecné budovy, ale aj pre malé a stredné podniky.

3.3. Rozvoj odpadového hospodárstva:

Zvýšiť povedomie občanov o dôležitosti separovaného zberu odpadov a zriadenie vlastného zberného dvora v obci.

4. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry:

Modernizácia existujúcej (regulácia potoka) a dostavba infraštruktúry (dostavba kanalizácie) predstavujú súbor faktorov, ktoré musí obec minimalizovať, najlepšie úplne eliminovať, aby mohla neohrozené realizovať svoje rozvojové plány. Niektoré ohrozenia sú malých rozmerov a môžu len mierne ovplyvniť projektové zámery a rozvoj obce, iné však môžu mať za následok aj nerealizáciu či zrušenie projektov a spôsobiť stagnáciu, či regresiu obce. Eliminácia niektorých faktorov je vo vlastnej spôsobilosti obce, k iným však potrebuje pomoc zvonka vo forme dotácií a know-how. Takisto pomocou v podobe know-how môžu byť pre obce mikroregionálne združenia, miestne akčné skupiny, iné verejno-súkromné partnerstvá, euroregionálne združenia – euroregióny, rôzne ďalšie formy cezhraničnej spolupráce, ako aj poradenské agentúry.

Rozvojová stratégia vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov obce k rozvoju obce a udáva náčrt spôsobu realizácie globálneho cieľa. Venuje pozornosť nadväznostiam strategických cieľov na programové dokumenty na úrovni samosprávneho kraja a na príslušné strategické a programové dokumenty na národnej úrovni a ich súladu s politikami, ktoré sa týkajú rozvoja obce.

1.9. Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

Hlavné disparity rozvoja obce Veľké Zlievce:

- nedostatočne využitý existujúci rastový potenciál regiónov,
- nedostatočná úroveň rastového potenciálu regiónov,
- sektorové a regionálne rozdiely v konkurencieschopnosti dané nedostatočným využitím existujúceho rastového potenciálu, ako aj jeho nedostatočnou úrovňou,
- útlm poľnohospodárskej pravovýroby.

Hlavné faktory rozvoja obce Veľké Zlievce:

- zlepšenie dostupnosti regiónov a dovybavenie územia infraštruktúrou,
- rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl,
- využitie, reštrukturalizácia, rozvoj produkčného potenciálu a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov,
- zachovanie a ochrana životného prostredia v obci
- podmienky vhodné pre rozvoj cestovného ruchu.

Tabuľka č.10 Formulár č. A 1 - Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík (rozvoja územia)

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Technické	Územie	Priemyselné havárie	Znečistenie životného prostredia	Nízka
Ekologické	Územie	Objavenie doposiaľ neidentifikovaných ekologických zdrojov znečistenia	Nadmerné ekologické znečistenie	Nízka
Sociálne	Územie	Neúmerné zvyšovanie počtu sociálne neprispôsobivých obyvateľov	Rastúca kriminalita	Nízka
Ekonomické	Územie	Financovanie z komplementárnych zdrojov financovania	Nerealizovanie rozvojových projektov	Stredná

Medzi záujmy obce patrí zlepšenie kvality života svojich občanov, budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, zvyšovať rozmanitosť krajiny, ako aj kultúrneho dedičstva z hľadiska trvaloudržateľného rozvoja vidieka, prezentácia obce z hľadiska rozvoja oblasti cestovného ruchu.

Obec Veľké Zlievce si stanovila konkrétné aktivity, ktoré predstavujú súbor konkrétnych projektov a aktivít smerujúcich k naplneniu nosnej vízie a rozvojových cielov obce. Pri zostavovaní katalógu projektov boli uprednostnené projekty s najvyšším potenciálom efektívne naplniť stanovené ciele (koncentrácia na priority) na obdobie 2015-2020, ktoré sú uvedené v prílohe.

Medzi konkrétné plánované aktivity obce - akčné plány patria:

1. Modernizácia technológie ČOV
2. Rekonštrukcia domu smútku a prilahlých verejných priestranstiev v obci Veľké Zlievce
3. Dobudovanie prístupových ciest k rodinným domom
4. Vybudovanie multifunkčného ihriska
5. Rekonštrukcia chodníkov v obci
6. Podpora športu a zdravého životného štýlu.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Obec Veľké Zlievce chce v programovom období 2015 – 2020 realizovať množstvo aktivít a projektov, ktorými naplní zadefinované strategické ciele ako aj samotnú víziu obce. K vybraným, najdôležitejším projektom obec vypracovala aj nasledujúce akčné plány v tabuľke Stručný prehľad projektových zámerov.

Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám

Prioritná oblasť: Hospodárska oblasť

Tabuľka č. 12 Prioritná oblasť: Hospodárska oblasť, Formulár P1 – Tabuľka opatrení, projektov a priorit podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť
Opatrenie 1.2 – Rozvoj technickej infraštruktúry	1.2.1. Dobudovanie prístupových ciest k rodinným domom	Hospodárska – rozvoj technickej infraštruktúry
Opatrenie 1.2 – Rozvoj technickej infraštruktúry	1.2.2 Rekonštrukcia chodníkov v obci	Hospodárska – rozvoj technickej infraštruktúry
Opatrenie 1.3 – Rozvoj občianskej vybavenosti	1.3.1 Vybudovanie multifunkčného ihriska	Hospodárska – rozvoj rozvoj občianskej vybavenosti

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

Prioritná oblasť: Sociálna oblasť

Tabuľka č. 12 Prioritná oblasť: Sociálna oblasť

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť
Opatrenie 2.2 – Rozvoj zdravotníctva a sociálnej infraštruktúry	2.2.1 Rekonštrukcia domu smútku a priľahlých veřejných priestranstiev v obci Veľké Zlievce	Sociálna – rozvoj zdravotníctva a sociálnej infraštruktúry
Opatrenie 2.2 – Rozvoj zdravotníctva a sociálnej infraštruktúry	2.2.2 – Podpora športu a zdravého životného štýlu	Sociálna – rozvoj zdravotníctva a sociálnej infraštruktúry

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

Prioritná oblast: Environmentálna oblast'

Tabuľka č. 13. Prioritná oblast: Environmentálna oblast'

Opärenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblast'
Opatrenie 3.4 Rozvoj enviromentálnej infraštruktúry	3.4.1 Modernizácia technológie ČOV	Environmentálna rozvoj environmentálnej infraštruktúry

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

Súhrn všetkých projektov sa uvádza vo formulári P3a a z pohľadu finančných zdrojov majú uvedené údaje súvislosť vo formulároch F6 a F3.

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie k jednotlivým cieľovým skupinám a systém monitorovania a hodnotenia.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Veľké Zlievce na roky 2015 – 2020 bude dosiahnuté koordinovaným širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať **vlastnými silami obce** alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo (OZ)**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PHSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PHSR schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácií programu.

Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PHSR je **starosta obce**, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PHSR a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

4.2 Komunikačná stratégia

V obci je zabezpečený **plynulý tok informácií** a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PHSR, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Nástrojmi komunikácie obce sú: informačná tabuľa, rozhlas, verejné zasadnutia zastupiteľstva a pod

4.3 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude **stálym a dlhodobým procesom** zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti a to **na úrovni projektov** (základným prvkom monitorovania je projekt), **na úrovni programu** sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z **plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu**, výsledku a dopadu jednotlivých projektov (uvedené v jednotlivých akčných plánoch v Programovej časti PHSR). Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OZ.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PHSR) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na **strategické a operatívne hodnotenie**.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PHSR bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný rok schválená v OZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR.

Tabuľka č. 14.: Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2020		
Typ hodnotenia	Vykonáť prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2017	Podľa rozhodnutia obce a podľa potrieb obyvateľstva obce
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Mimoriadne hodnotenie	Nerozhoduje	Pri značnom odklone od stanovených cieľov a hodnôt ukazovateľov Pri návrhu na revíziu PHSR
Hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2017-2020	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov.

4.4. Akčný plán na obdobie dvoch rokov

Súčasťou realizačnej časti PHSR je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov, v prípade PHSR obec sú to roky 2016-2017 (Formulár č. R6). Akčný plán je spracovaný podľa troch prioritných oblastí a obsahuje projekty s plánom realizácie na roky 2016 a 2017.

Akčný plán pre prioritnú oblasť PO 01 Hospodárska oblasť

Tabuľka č. 16. Formulár č. R 6 – Akčný plán na roky 2016 - 2017

Akčný plán pre oblasť Hospodárska oblasť			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
**** oblasť bez projektu s realizáciou v danom období			

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

Akčný plán pre prioritnú oblasť Sociálna starostlivosť

Tabuľka č. 17. Formulár č. R 6 – Akčný plán na roky 2016 - 2017

Akčný plán pre oblasť Sociálna starostlivosť			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
**** oblasť bez projektu s realizáciou v danom období			

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

Akčný plán pre prioritnú oblasť 01 Environmentálna oblasť

Tabuľka č. 18 Formulár č. R 6 – Akčný plán na roky 2016 - 2017

Akčný plán pre oblasť Environmentálna oblasť			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
**** oblasť bez projektu s realizáciou v danom období			

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

5. FINANČNÁ ČASŤ

Pre finančný plán je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

- a) verejné financie, t.j. rozpočet obce
- b) fondy EÚ: PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 - 2020 Opatrenie 7: Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach Opatrenie 19: LEADER
- c) ďalšie zdroje
 - vlastné (predaj, nájom alebo vloženie majetku)
 - zdroje BBSK
 - externé zdroje (štátny rozpočet, zvýhodnené úvery finančných inštitúcií)
 - súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia).

Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a na každý rok finančný prídel. Ide o finančný prídel plánovaný ako príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu.

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú **prostriedky zo Štrukturálnych fondov Európskej únie**. Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a rozpočtu Slovenskej republiky je často viazaná na schopnosť obce spolufinancovať projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomickej a geografickej stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Banskobystrický samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska či iných štátov. Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov.

Model viacdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viacdrojové, pričom bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC a súkromné zdroje, zdroje cirkví a tertiého sektora. Vyčislenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaným odhadom, prieskumom a taktiež sa vychádzalo z existujúcich výkazov výmer/rozpočtov projektantov. Finálne podoby budú súčasťou ŽoNFP a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Tabuľka č. 19.: Formulár č. F 3 - Model viacdrojového financovania – intervenčná matrica

Projekt	Celkové náklady (EUR)	Viacdrojové financovanie					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
1.2.1	300 000	230 000	56 000	7 000	6 000	300 000	1 000
1.2.2	50 000	30 000	10 000	6 000	4 000	50 000	0
1.3.1	50 000	32 000	10 000	3 000	3 500	50 000	1 500
2.2.1	80 000	62 000	10 000	6 000	2 000	80 000	0
2.2.2	5 000	0	2 500	1 000	1 000	5 000	500
3.4.1	150 000	110 000	25 000	8 000	6 000	150 000	1 000
Spolu	635 000	464 000	113 500	31 000	22 500	635 000	4 000

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

Tabuľka č. 20 Formulár č. 5 – Indikatívny rozpočet - summarizácia

Prioritná oblasť	Rok						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu v €
Hospodárska	-	10 000	10 000	140 000	120 000	120 000	400 000
Sociálna	-	1 000	51 000	31 000	1 000	1 000	85 000
Environmentálna	-	60 000	20 000	30 000	20 000	20 000	150 000

Zdroj: Obec Veľké Zlievce

5.1 Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce.

Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu.

Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty MAS a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania.

Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF). Do kategórie 4 a 5 spadajú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez stavebného povolenia či ukončeného procesu VO).

Tabuľka č. 21.: Formulár F2 - Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov (upravený pre potreby obce)

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Projekt
1	Najvyššia	1. Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo z legislatívy EÚ 2. Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu 3. Projekty osobitného zreteľa Splnená jedna z podmienok	3.4.1, 2.2.1, 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO c) Splnená jedna z podmienok	2.2.2
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	
4	Nízka	Projekty definované ako zámery / v štádiu úvah.	
5	Najnižšia	Ostatné	

6. MOŽNOSTI ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Obec Veľké Zlievce má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EU. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výknosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

1. posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
2. zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
3. zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
4. podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch; 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
5. ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
6. podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
7. podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
8. podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
9. investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
10. zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov - moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov.

Tabuľka č. 22.: Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná prioritá	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (Val)	MŠVVŠ SR	MH SR	1a, 10 1b, 3	EFRR ESF
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2	KF EFRR
				7a,b,c,d,	
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR ESF
				8, 9, 10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF EFRR
			MH SR	4, 7e	
				4, 5, 6	
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF EFRR
			8 x VÚC	5, 6, 7, 9, 10	
				5, 6, 7, 9, 10	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybňné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH

Priority operačných programov:

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologickej priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území.

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva.

Prioritná os č. 5: Technická pomoc

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégii, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho *acquis*

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho *acquis*

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr.

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvýjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO
INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch **INVESTIČNÁ PRIORITA 3:** Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania.

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napäťia.

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégii pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 1: Výskum a vývoj pre potreby inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všeestranne využiteľných technológií.

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergíí medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a pravovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionálizácie INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií TECHNICKÁ POMOC.

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov): - Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15).

- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariema podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)- Investície do nových lesných technológií (čl. 27) -Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45).

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečované cez národné projekty):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)

- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímom
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby za životné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000

INTERREG V-A SLOVENSKO - MAĎARSKO

1. prioritná os – Príroda a Kultúra

Cieľom prioritnej osi je zvýšenie atraktívnosti prihraničnej oblasti prostredníctvom zachovania a ochrany životného prostredia a kultúrnych hodnôt.

2.prioritná os – Posilnenie cezhraničnej mobility

Cieľom prioritnej osi je zvýšenie hustoty hraničných priechodov cestnej infraštruktúry s napojením regionálnych a subregionálnych centier ako aj multimodálnych uzlov na sieť TEN-T.

3. prioritná os – Posilnenie udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora pracovnej mobility

Cieľom prioritnej osi je podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora pracovnej mobility integráciou cezhraničných trhov práce, vrátane cezhraničnej mobility, spoločných miestnych iniciatív na podporu zamestnanosti, informačných a poradenských služieb a spoločného zaškoľovania.

4. prioritná os – Posilnenie cezhraničnej spolupráce verejných orgánov a osôb žijúcich v pohraničnej oblasti

Cieľom prioritnej osi je posilňovanie cezhraničnej spolupráce medzi inštitúciami, inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektívnej verejnej správy prostredníctvom podpory právej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi a inštitúciami.

Švajčiarsky finančný mechanizmus – globálnym cieľom Švajčiarskeho finančného mechanizmu financovaného z prostriedkov Švajčiarskej konfederácie a štátneho rozpočtu SR je prispieť k zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej EU ako aj v rámci SROV.

Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus - Cieľom tejto pomoci je prispieť k zmierneniu hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskom hospodárskom priestore prostredníctvom grantov na investičné a rozvojové projekty v nasledovných prioritných oblastiach – programech:

- Program SK02 - Prispôsobenie sa zmene klímy
- Program SK04 - Miestne a regionálne iniciatívy na zníženie národných nerovností a podporu sociálnej inklúzie
- Program SK05 - Ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva

- Program SK07 - Zelené inovácie v priemysle
- Program SK08 - Cezhraničná spolupráca.

Dunajská stratégia - Dunajská stratégia podporuje spoločnú zodpovednosť krajín dunajského regiónu za ekonomický a spoločenský rozvoj krajín regiónu, prírodné a kultúrne dedičstvo. Koordinovaný prístup k spoločným problémom umožní ich efektívnejšie a nákladovo výhodnejšie riešenie a dovolí naplno využiť nebývalý potenciál dunajského regiónu.

1. zlepšiť mobilitu a prepojenosť
2. podporovať udržateľnejšie energetické zdroje
3. podporovať kultúru a cestovný ruch, kontakty medzi ľuďmi
4. obnoviť a udržať kvalitu vód
5. riadiť riziká v oblasti životného prostredia
6. chrániť biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia a pôd
7. rozvíjať znalostnú spoločnosť (výskum, vzdelávanie a IKT)
8. podporovať konkurencieschopnosť podnikov
9. investovať do ľudí a zručností
10. zvýšiť inštitucionálnu kapacitu a spoluprácu
11. spolupracovať v oblasti bezpečnosti a boja proti organizovanému zločinu

LIFE LONG PROGRAMME

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblast: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

- a. Uzavretie a rekultivácia skládok
- a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody
- b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov odpadov.

- B. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody
- C. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie elektrickej energie prostredníctvom využívania zberných dvorov a dotriedovacích zariadení obnoviteľných zdrojov
- D. Oblast: Ochrana prírody a krajiny
 - c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality
 - a. Ochrana prírody a krajinyovzdušia
- E. Oblast: Environmentálna výchova, vzdelávanie a B. Oblast: Ochrana a využívanie vôd propagácia
 - a. Čistiarne odpadových vôd a verejné kanalizácie
 - b. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia
 - b. Vodovody
- F. Oblast: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na
 - c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia
 - d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného
 - a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a toku zlepšenie stavu životného prostredia
- C. Oblast: Rozvoj odpadového hospodárstva
- G. Oblast: Zelená investičná schéma

RECYKLAČNÝ FOND

WORLD MONUMENTS FUND

NADÁCIA SPP NADÁCIA ORANGE

EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

ZELENÉ OÁZY

NADÁCIA PONTIS

7. ZÁVEREČNÁ ČASŤ

Tabuľka č.23 Formulár č. Z 1 - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Zlievce na roky 2015 – 2020. - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. - Dokument je vypracovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. Júna 2014).
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Spracovanie: spracovanie PHSR vykonalá obec s Regionálnou rozvojovou agentúrou pre rozvoj Stredného Poqliav partnerstve s poradenskou spoločnosťou, ktorá bude koordinovať proces tvorby PHSR a zabezpečovať dodržiavanie metodických postupov. - Autorský kolektív: - Obdobie spracovania: august 2015 – december 2015. - Riadiaci tím: starosta obce, zástupca starostu obce, kontrolór - Pracovná skupina: členovia obecného zastupiteľstva
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada). - Verejné pripomienkovanie: 01.12. 2015. - Posudzovanie SEA – nerelevantné.
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh na uznesenie zastupiteľstva